

**REDACTIUNEA,**  
**Administrațiunea și Tipografia**  
**Brașov, piața mare nr. 30.**  
 Scrisorile nefrancate nu se  
 primesc.  
 Manuscrisurile nu se retrimite.  
**INSERATE**  
 se primesc la Administrațiune în  
 Brașov și la următoarele  
**BIROURI de ANUNȚURI:**  
 În Viena: la M. Dukas Nachf.,  
 Nux. Augenfeld & Emeric Les-  
 ner, Heinrich Schalek, A. Op-  
 pelik Nachf., Anton Oppalik.  
 În Budapesta la A. V. Gold-  
 berger, Ekstein Bernat, Iuliu  
 Leopold (VII Erzsébet-körnt).  
**PREȚUL INSERȚIUNILOR:** o se-  
 rie garmond pe o colonă 10  
 bani pentru o publicare. Pu-  
 blicități mai der. după tarife  
 și învoială. — **RECLAME** pe  
 pagina 8-a o seriă 20 bani

# GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA“ iese în de câte o zi.  
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:  
 Pe un an 24 cor., pe șase luni  
 12 cor., pe trei luni 6 cor.  
 Nr. de Duminică 4 cor. pe an.  
 Pentru România și străinătate:  
 Pe un an 40 franci, pe șase  
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.  
 Nr. de Duminică 3 fr. pe an.  
 Se primumeră la toate ofi-  
 cilele postale din țară și din  
 afară și la d-nii colectori.  
 Abonamentul pentru Brașov  
 Administrațiunea, Piața mare,  
 Terțul Inului Nr. 30, etajul  
 I.: Pe un an 20 cor., pe șase  
 luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.  
 Cu dusul în casă: Pe un an  
 24 cor., pe șase luni 12 cor.,  
 pe trei luni 6 cor. — Un esem-  
 plar 10 bani. — Atât abona-  
 mentele cât și inserțiunile  
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 108.

Brașov, Duminică 16 (29) Mai.

1904.

Din cauza sfințelor sărbători ale Rosaliilor, diarul nu va apărea până Marți seara.

## Sărbătorea limbilor.

(a) Cetim dîlnic fel de fel de publicațiuni din sfera științelor și literilor, prin cari ne îmbogățim cunoscințele și ne delectăm. Filosofie, filologie, sociologie, romane și câte și mai câte elocubrațiuni contribuie la satisfacerea rîvnei noastre de a ne instrui și dorului nostru de a ne purta fantasia prin regiunile posibilului și imposibilului.

În viltorea luptei pentru existență însă, vai! cât de rar ne aducem aminte de biblie, cartea cărților, care conține adevărata filosofie și care n'ar trebui să lipsescă nicî dintr'o casă.

La Englesî, un popor care merge în fruntea civilizațiunii, familia se adună în fie-care Duminică și sfințește repausul dominical prin citirea Bibliei. Așa lordul cel bogat și învățat, așa profesorul, așa comerciantul și industriașul. Multă mîngăiere are omul și multă întărire sufletescă dobîndesce prin ascultarea învățaturii dumnezeesci, atât de veche și totuși vecinic nouă.

Să deschidem și noi în ajunul veselei sărbători a Rosaliilor cartea sfintei scripturi și să cetim ce scrie ea despre pogorirea Duhului sfânt, a căreia aniversare o serbăm. Eată ce cetim în faptele apostolilor:

„Er sosind ziua cincidecimeii, erau toți cu un cuget la un loc. Și fără de scire s'a făcut sunet din ceriu, ca de un vînt ce vine cu vi- for, și a umplut totă casa unde șe- deau. Și li-s'au arătat limbi împăr- țite ca de foc; și a ședut pe fie-care din ei. Și s'au umplut toți de Spiri-

tul sfânt și au început a vorbi în- tr'alte limbi...“

„...Partii și Medii și Elamitii și locuitorii Mesopotamiei, ai Iudeei și ai Capadochiei, ai Pontului și ai Asiei; ai Frigiei și ai Pamfiliei, ai Egiptului și ai părților Libiei celei de lângă Cirena și străinii din Roma... Criterii și Arabii îi aușim vor- bind în limbile noastre măririle lui Dumneșeu...“

Apostolii începură decî din ziua aceea să vorbescă și să propovădu- escă evanghelia dreptății, a libertății și a egalității, în toate limbile, pen- tru toate popoarele, căci pentru toți era menită această evanghelie.

Toți se uimiau de acest lucru ne mai pomenit și nu înțelegeau, er alții batjocurindu-i diceau, că sunt plini de must, adecă amețiți...

Acei batjocuritori, cari aduceau acușări atât de infame apostolilor, erau reprezentanții opiniunii oficiale atunci în vigore, care nu admitea mîntuirea, decăt pentru „poporul cel ales“ și nu se putea împăca cu gândul ca la mîntuirea generală, la egalitatea și libertatea, ce s'a proclamat, să potă fi părtașe și alte popore, streine, cum le numiau ei. De aceea au iscodit acușarea atât de neghiobă, că apostolii sunt beți.

Și ce s'a întemplat? Apostolul Petru luă cuvîntul și arătă absurdita- teea acușării spunînd, „că aceștia nu sunt beți, fiindcă este a treia- oră din zi“, adecă după scotela noastră orele 9 dimineța, prima oră de rugăciune, înainte de care nu se obicînuia a se gusta nimica.

De la cele întemplate în Ieru- salim și până în zilele noastre au trecut apröpe două mii de ani și libertatea limbilor proclamată atunci, nicî până în ziua de astăzi încă nu

este pe deplin realizată. Doctrina li- bertății și a egalității s'a răspîndit acum în toate continentele, ea pare însă, că n'a pătruns în inimile tutu- ror celor ce cu buzele se declară aderenți ai acestei doctrine.

Au nu vedem, că și astăzi există la patriarhia din Constanti- nopol „opiniunea oficială“, că nu este mîntuire, decăt în limba gre- cescă, și frații noștri din Macedonia cari își reclamă drepturile limbei la serviciul divin, sunt înfierăți ca schis- maticii?

Bisericiile noastre, cari pentru susținerea legii și a neamului, re- clamă libertatea instrucțiunii în limba strămoșilor — nu sunt și ele înfierate de „opiniunea oficială“ ca trădătoare de patrie?

Și bărbați puternici, cari portă și ei pe buze doctrina libertății creș- tine, nu reclamă ore în egoismul lor libertatea această numai pentru sine, nu însă și pentru cei-ce „vor- besc în limbile lor proprii măririle lui Dumneșeu?“

Limba, a căreia libertate s'a în- trupat în ziua cincidecimeii mai este amenințată încă și adî până și în altar, unde se refugiase de urgia veacurilor.

Esemplul apostolului Petru, cel ce cu câteva săptămîni mai înainte de frica unei servitöre tăgădui pe Christos, er în ziua Cincidecimeii a luat cuvîntul în tața unei mulțimi de mii de ömeni, trebuie să entu- siasmeze și pe mic și mare ca să sară cu curagiu întru apărarea li- bertății limbei sale.

Cu gândul acesta să serbăm ziua de mâne, care cu drept cuvînt se numesce sărbătorea limbilor!

Brașov, 15 (28) Mai.

**Delegațiunile austro-ungare.** Alai- tă-eri, Joi, atât delegațiunea austriacă, cât și cea ungară și-au continuat desbaterile în ședința de eri, Vineri, a subcomisiunii pentru armată a delegațiunii ungare, mi- nistrul de război a comunicat confiden- țial bugetul de război în toate amănun- tele lui, arătînd și sumele necesare și fe- lul cum se vor întrebuița ele. Bugetul a fost votat. Tot eri a ținut ședințe și subcomisiunea pentru marină, primind atât în general, cât și în special bugetul pen- tru marină.

**Ancheta.** După „B. H.“ ministrul *Berzeviczy* a invitat pe următorii la an- cheta, ce s'a convocat pe ziua de eri 27 Mai:

Contele Albert Apponyi deputat, Br. Desid. Banffy prim-curator al bisericii re- formate, Iuliu Firczak episcop gr. cat. de Muncaci, Lud. Lang presedintele comisii- nei pentru instrucțiunea publică, Alex. Pap cons. minist., reprezentantul ministrului de finanțe, Ioan *Meșianu* metropolit gr. or- din Sibiu, Dr. Victor *Mihalyi* metropolit gr. cat. din Blăși, contele Gustav Mai- lath episcop rom. cat. din Alba-Iulia, Lányi Bertalan consilier minist., ca repre- sentant al ministrului de justiție, Gabr. Antal superintendent ev. ref., Dr. Axamethy Lajos consilier minist., Georg Bar- tok superintendent ref., Stefan Barczy con- silier, Beöthy Zsolt consilier minist. și președintele senatului instrucțiunii publice, Gustav Beksics deputat, Lucian Bogdano- vici episcop sêrb, Gabr. Daniel primcura- torul bisericii unitare, Fehér Ipoly abate sup. în Pannonhalma, Victor Molnar con- silier minist., conte Ales. Teleki deputat dietal, Iuliu Vargha directorul biuroului statistic, Dr. Iuliu Varossy episcop, Paul Zelenka superintendent ev. ref., Mihail Zsilinszky secretar de stat, conte Ioan Zichy, Barta Ödön, Francisc Blaskovich, Nic. Boncza și Dr. Csernoch I. deputați

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

## De la mare.

(Elenutei.)

Sörele să plécă spre apus, inclină tot mai jos împurpurînd cu rașele-i din ce în ce mai slabe norii sdrențuiți, cari se ivesc și se înalță din zarea depărtată.

Liniște domnesce pe luciul mării, care în amurgul împurpurat semănă unei imen- sități nesfîrșite de foc.

Valurile mișcătöre jöcă în schinteeții fantastice, legănându-se somnoröse într'un sbucium închis, pătimas. Valuri line, incre- țituri fine vin spre țermuri — se rostogo-lesc și se preling peste prundișul argintiu, dând o musică lină, dulce.

Vîntul dörme.

În calmul amurgului, în licărirea apei, — se deslușesc danțuri de sburdalnice nimfe cuprinse într'o horă cu undulațiuni ritmice grațioșe, ele s'ascund grăbite în asilul de unde purpurii, căci un stol de larici între- taie cu un sbor ostenit, cu filfăiri leneșe mușenia tăcerei închegată peste ape.

Stingher, învălît în mantia-mî de mare — stau uitat la țermuri, inspirînd setos rē-

suful umed și mbălsămat al mării și pe- trecînd sub privirea-mî revêrsarea blîndă a serei aducötöre de melancolice glasuri.

Sörele încetul cu încetul dispare, se oufundă în mare și duce cu sine totă ru- menela și purpurul fantastic de mai înainte. Fața mării se schimbă; căci sêra cenușie oglindându-se în valurile dormitînde, luciul mării devine plumburiu. Lumina dispare.

Intunecimea deslănțuită se revarsă aducînd cu sine o tăcere plină de-o reli- giositate sfântă.

Marea dormiteză în sinul ostrovului, care o strînge în brațele sale cu o înclêș- tare aprinsă.

De-alungul digului un șirög de corăbii ancorate odihnesc în adăpost. Din geamu- rille lor mici și rotunde pătrund fășii de lumină galbuie, cari prinse în increțitu- rile apei, jöcă în tresăriri schinteețöre.

Catarguri înalte se ridică în întune- cimea serei, pânzele și frănghiele dorm în- fășurate.

În corabia ancorată în capătul digului, tocmăi isprăviseră cina.

Tatăl și mama osteniți de încordările dîlei se desbarcă, se tolănesc pe așternu- turile lor tari și vêrtöse, sting lumina și se dau robiți somnului. Fiul, care până

acum în o parte a cabinei ședea gînditor într'o nostalgie visătöre — se ridică și iese pe puntea vasului. Miliarde de stele schin- teiază în înălțime. Dintr'un pile de nori aurii pătrunde un snop de raze argintii — e luna, regina nopții, — care-și resfrînge rașele pe valurile mocnite.

Flăcăul deslégă barca legată de pun- tea corăbiei... scoböră în ea și aședându- se pe banca încă umedă de răcörea serei, prinde lopețile, le aședă în cuiele lor și cu brațe vinjöșe grăbesce vêslarea. Vasul sböră și lunecă ca-o umbră pe neteda suprafața a apei. Apa lovită plescăiesce, în șire îns- pumate se retrage, er barca jöcă în îmbră- țisarea valurilor zuzuitöre, alergătöre. Cu nasul în vînt plutesce, apa tređită se sbur- lesc și se înfiöră, valuri lungi pornesc și adie cu limbile lor moi corpul celorlalte corăbii. Vasele să légănă încetișor.

Atât e de dulce vustul alurilor. Ca- dențat lopețile cad, apa se sbate, plînge, ride, murmură, barca înainteză și în urma ei valurile se împreună într'o cömă creță înspumată. Din lopețile ridicöte... picuri de diamante cad... în cari jöcă resfrînge- rea rașelor de lună. Flăcăul cotesce la drépta, îndrêptă barca spre cheiul lângă care sunt înșirate corpurî uriașe de corăbii. Pune lo-

pețile în sinul bărcii... cotesce... barca atinge spatele unui vas... se opresce, er valurile murmură și trec mai departe. Lo- pätarul se ridică, légă barca de corăbie cu odgonul și uroă.

Prin ochiul corăbiei, la lumina palidă a unei lămpi, se zăresce o față cu fața ară- mie. E singură, căci părinții au descins pe uscat pentru cumpărări.

La aușul pașilor de pe punte, ea aruncă lucrul și iese; în îmbrățișarea lui caldă își ingröpă oășporul în peptul lui. E atăta farmec în ziua revederii. . . . .

Marea reîntră în liniștea ei de mai înainte, valurile trec și mor, o somnolență plină de vraja visurilor atêrnă și clipocesce peste ape. . . . .

Mă învălui în mantia-mî călduröșă, forii unei dorinți vagi, nelămurite, mă co- pleșesc; mă sbucium într'un chaos de sim- țiri duos de triste și lacrimi fmi isvoresc din ochi... . . . .

1901, Amsterdam.

Emil A. Chifa.

dietali, Dr. Iuliu Csernatonyi inspector de școle, Dr. Ernst Finaczy prof. de univ., Francisc Halasz consilier de secție (raportor), Iuliu Justh și Bela Komjathy deputați, Francisc Komlossy canonic rom. cat., Francisc Kozma și Gustav Libertinyi inspectori de școle, Wilh. Meltzer, I. Nedeckzy, Ambrosie Neményi, Lad. Nyegre, Lad. Okolicsanyi, Geza Papp, Geza Polonyi, Lad. Ratkay, Iosif Sandor, Arpad Szentivanyi, Paul Szöts, Ioan Tuba, Iosif Vészi (Weiss) și Iuliu Werner deputați dietali, Eug. Rakosi membru în camera magnaților, Iuliu Sebestyen secretarul consiliului de instrucțiune regn., Francisc Steinberger canonic, Dr. Iosif Hajnoczy inspector de școle, Ioan Kovacs președintele reuniunii profesorilor preparandiali și Iosif Somlyay președintele comitetului regn. al învățătorilor.

**Inscripții maghiare pe edificii militare.** Diarele maghiare vestesc cu mare bucurie, că alaltă-eri s'a pus pe edificiul comandai de corp din Budapesta o tablă cu inscripție maghiară. Acosta va urma să se facă și pe alte edificii.

**Inarmările Italiei.** Foile italiene constată unanim, că guvernul italian va cere de la parlament credite mari spre scopuri de inarmare. O parte din acest credit se va întrebuința pentru fortificarea graniței răsăritene, spre care scop s'au prelinat deja 100 milioane lire. Se vor cheltui sume mari și pentru construirea de nouă vase de război. În ultima anchetă ținută în cestiunea augmentării flotei de război, s'a constatat, că trebuie înțoit numărul crucișătoarelor. Pentru apărarea porturilor și orașelor Genua, Livorno, Ancona, Messina și Venetia trebuie să se procure torpile nouă. Creditul extraordinar se va vota încă în actualul ciclu parlamentar.

**Episcopii sârbesci din Austria și Metropolia din Bucovina.** Săptămâna trecută au adus mai multe diare scirea, că episcopul eparchiei gr. or. al Dalmației și Istriei, Dr. Nicodim Milas, a prezentat guvernului austriac un memorandum, în care se cere, ca episcopii sârbesci din Austria să fie scose de sub jurisdicțiunea și legătura hierarhică cu Metropolia Bucovinei și să fie anexate la Patriarhia sârbescă din Carlovăț. Față de scirea acosta, episcopul Dr. N. Milas a dat o declarațiune în diarul „Neue. Fr. Presse“, în care se dice, că scirea adusă de diarul „Narodny Listi“ și reproducă și de alte diare, nu este adevărată. Adevărat este însă, că atât densusul, cât și episcopul de Cattaro s'au adresat către metropolitul și arhiepiscopul Bucovinei Dr. V. de Repta, cu rugarea, ca să le dea o explicațiune a prea înaltei rezoluțiuni din 23 Iulie 1874, prin care biserica sârbă dalmatină în instanța ultimă în cele dogmatice și spirituale este subordonată Patriarhatului sârbesc și sinodului acestuia.

### Cestiunea Românilor din Macedonia.

Diarylui „*Indep. Roum.*“ i-se telegrafază din Constantinopol, că Mercurea trecută mai multe ambasade ale puterilor au comunicat patriarhatului ecumenic, că refuzând el de a face dreptate cererilor moderate ale Românilor din Macedonia, sunt autorizate de la guvernele lor, să sprijinească la înalta poartă demersurile legațiunii României.

De altă parte s'a răspândit șvonnul în cercurile patriarhatului ecumenic, că sinodul ecumenic a decis a declara de sistematice toate comunitățile române macedonene.

Diarylui „*Zeit*“ din Viena consacră primul său articol de Miercuri cestiunii bisericești Cuțo-vlahilor din Macedonia. Dice, că opiniunea publică din România urmărește cu cel mai mare interes viguroasă acțiune a guvernului român pentru drepturile limbei române în Macedonia. Acosta

acțiune iriteză pe Greci, însă succesul cuțo-vlahilor din Macedonia va avea bunul efect, de-a pune stavilă agitațiunii celorlalte rase și va forma echilibru între populațiunile creștine din Macedonia. Grecii se obișnuiseră a considera pe cuțo-vlahi ca eleni. Retragerea cuțo-vlahilor de la patriarhat înseamnă o slăbire mare pentru greci. ...Decă guvernul român s'a adresat patriarhatului întru susținerea drepturilor cuțo-vlahilor, a făcut acosta spre a nu i-se pută imputa, că n'a avut deferență pentru autoritatea supremă eclesiastică. Inșe refuzul patriarhatului era așteptat. Acum va depinde cu deosebire de Turcia și de puterile interesate (Austria și Rusia), reușita postulatului român.

Lupta pentru independența eclesiastică a cuțo-vlahilor e pe punctul de a deveni un factor politic, important de care Europa trebuie să țină seamă.

### Războiul.

Scirile mai nouă vorbesc apröpe numai despre luptele, ce se dau între Ruși și Japoneși în apropierea Portului-Arthur. Se vede, că Japoneșii și-au pus de gând să nu întreprindă nimic de-ocamdată, mai înainte de a lua Portul-Arthur în stăpânirea lor.

Acosta rezultă din faptul, că Japoneșii se pregătesc cu mare grabă pentru asediarea orașului. Din două direcțiuni ale peninsulei Liaotung, ei au pornit de-odată contra Portului-Arthur. Trupele japoneze, cari înainteză în partea de vest a peninsulei de-alungul liniei ferate, au avut mai multe ciocniri cu Rușii, cari s'au retras. Japoneșii au ajuns astfel până la *Kiut-schou*, pe care — după o scire ce li-se trimite din Tokio diarelor londonese — l'ar fi ocupat cu asalt. De altă parte trupele japoneze, cari înainteză de-alungul țărmului mării, au ajuns apröpe de *Dalny*, pe care Rușii sunt gata să-l părăsescă la oas de nevoie. Într'aceea Japoneșii debarcă mereu trupe mai mici în *Petzewo*, o parte din ele plecând tot contra Portului-Arthur, ér altă parte spre nord.

Generalul rus *Saharow* telegrafază la Petersburg, că înainte cu cinci zile s'a început debarcarea la *Takušan*, a unei armate japoneze de 50,000, mai ales înfanterie. Acest nou corp de armată japonez e chemat a sprijini cu toate puterile armata generalului *Kuroki*, care din nou a început să înainteze dinspre *Föngvanceng* spre *Hayceng*. — Intre *Föngvanceng* și *Liaoyang* sunt concentrați 20,000 Ruși, gata a-se opune cu îndrjire. Intre *Ausan-cian*, *Liaoyang* și *Haiceng* se află 10,000 Ruși.

Correspondentul unui diar parisian a avut un interview cu ministrul Franței la Peking. Diplomatul frances l'a încredințat pe diarist, că ómenii de stat chineși sunt firm decisi de a menține o strictă și sinceră neutralitate, cu cât se prevede un congres internațional, la care China do-resce să ia parte.

La aceste declarațiuni, diarul rus „*Novoie Vremia*“ obiectează, că războiul cu Japonia este o afacere personală a Rusiei, care n'a cerut nimănui ajutor și pretinde prin urmare, ca după victoria sa să tracteze exclusiv cu Micado și nu cu Europa.

Rusia nu va suferi, dice menționatul diar, nici un congres și Europa n'are nici un drept să intervie în viitoarele sale negociațiuni cu Japonia.

Lipsa comunicațiunilor regulate între Port-Arthur și *Liao-Yang* face a se crede, că amănuntele asupra luptei de la 17 Maii c., susținută de divisiunea generalului *Fock* în contra a două divisiuni japoneze, însărcinate cu impresurarea orașului Port-Arthur, nu le vom primi încă multă vreme, dér faptul singur al acestei lupte probeză, că generalul *Stössel* e decis să aplice în peninsula *Kuang-Tung* modul de rezistență, care se numește *defensivă activă*.

Aplicarea acestei tactice la Port-Arthur e încredințată la doi generali cunoscuți în armata rusă prin energia și talentul lor. Generalul *Stössel*, veteran al războiului din 1877, în care se luptă în fruntea unei companii bulgare, elev preferit al lui *Dragomovir*, a comandat multă vreme în Siberia; în 1900 figură în capul unei brigade de tiraliori în corpul expediționar, care opera la *Pecili* sub ordinele generalului *Linievici*.

### Dascălii catolici maghiari și „reforma“ școlară.

Cunoscem acum și părerile, ce domnesc în cercurile dascălimei maghiare rom. cat. cu privire la reforma învățământului primar, plănuită de ministrul *Berzevicy*

La 25 Maii senatul școlar al Uniunii învățătorilor catolici maghiari a ținut o conferență sub președința d-lor *Francisc Steinberger* (care încă a fost în-vitat la ancheta convocată pe ziua de eri 27 Maii) și *Carol Ember*.

După deschiderea conferenței, s'a încins o viuă discuție asupra proiectului de reformă.

*Carol Ember* dișe, că proiectul se abate de la baza dezvoltării istorice și face să *atérne sabia lui Damocle asupra școlilor confesionale*.

*Dreisziger F.* vede în proiect o depălină statificare a calificațiunii învățătorescilor. Proiectul, dice el, lovesce confesiunile, dér nu cuteză a-se atinge de naționalități (!) Intocmai ca omul laș, nu cuteză să spună ceea-ce voește. Intreg proiectul e foarte nenorocit, prin el se omoră cestiunea de naționalitate, *se dau arme în mâna agitatorilor naționaliști*, — de aceea trebuie respins.

Mari griji îl muncesc pe *Wirt Beni*. După părerea acestuia *naționalitățile maghiarsate (!)* vor pretinde restituirea limbii lor materne în drepturile ei (§ 13.) Cere deci și el respingerea proiectului.

*Dr. Bilinsky L.*, care a spus, că își duce traiul în Sibiu, „un cuib al naționalităților“, a diș, că decă proiectul vré să câștige valöre pretensiunilor naționale (maghiare) în școlile naționalităților, atunci nu-și va ajunge scopul, ci din potrivă el înseamnă un hotărît regres față de trecut. Se alătură deci la propunerea, ca proiectul să fie respins.

S'a început apoi desbaterea în detail și s'au propus mai multe amendamente. Ciudat însă, că toate au caracter *asuprilor pentru naționalități*. Numai acolo, unde fi string curelele și pe catolicii unguri, intrucât își ved periclitată și ei autonomia școlară, membrii conferenței au fost mai concesivi, — nu însă față de naționalități, ci față de cofesiuni.

În decursul discuțiunii — după cum rezultă dintr'un raport ce-l publică „*Magyarország*“ — s'a dat expresie regretului acestor *luminători*, că dispozițiunile proiectului referitoare la școlile naționalităților nu vor ameliora stărea actuală, ci vor agrava-o, fiind-că „*se deschide teren larg tendințelor naționaliste*“, din care „naționalitățile pot să iasă întărite“ (!) Căci ce alta înseamnă dispozițiunea, prin care se dă voie a se *preda în școle în limbă străină?* etc.

În sensul acesta a fost însărcinat se vorbescă în anchetă reprezentantul amintitei uniuni a dascălilor catolici maghiari.

Eată-i asăder și pe dascălii catolici unguri dând năvală în contra nenorocitelor școle *nemaghiare*. Și când o fac acosta uită, că păcatul în care cad, are să se întorcă amar contra tuturor acelor. cari îl sêvrșesc, indiferent decă sunt ispititiți a-l sêvrși pe motive confesionale, ori naționale. În cazul de față, cei de la amintita uniune nu se deosebesc întru nimic de Maghiarii protestanți.

### SCIRILE DILEI.

15 (28) Maii.

† **Dr. Ioan Major.** În necrologul din nr.-ul trecut, privitor la mörtea veteranului luptător pentru libertatea poporului român Ioan Major, s'a diș, că a fost tribun al lui Iancu la 1848. Adevărat, că Major s'a luptat cu bravi din munți, dér n'a fost în legiunea lui Iancu, ci în legiunea lui Axente Severu, ca vice-prefect.

Major s'a distins în apărarea fortăreței de la Bělgrad (Alba-Iulia), unde pe timpul asediării ei a sêvrșit, cu cei 82 ómeni ai săi, fapte vitejesci, făcând mai ales posibilă aprovizionarea celor dinlăuntru fortăreței.

În veșt amintirea lui!

**Aniversarea mörții lui Stefan cel Mare.** Comitetul din Iași, care aranjază serbarea, a hotărît să reprezinte în mod viu timpul marelui voevod. Spre acest scop se va aranja o mare procesiune la statua din Iași a lui Stefan, care va reprezenta tipuri de ómeni din acea vreme. Anume procesiua va merge astfel: 4 arcași, 6 bucinași, 6 trîmbițași, 6 surlași, 8 toboșari, 85 soldați, țărani cu cöse, lănci, ghióge nestrujite și arce; 20 copii de casă în ciobote roșii cu mașini, 10 aprođi ai timpului. Apoi marea boerime: logofătul, parcalabii de Hotin, Neamț, Novograd, Chilia și Cetatea-albă; Hatmanul, Spatarul, Visternicul, Postelnicul, Paharnicul, stolnicul și Comisul, toți călări. Apoi curtenii, hotnogi, căpitani, stegari și glóta cum și armata în dobdëndă, cu traiste în bêt și gata de plecat la războiul pe pradă. În sfârșit plăieșii.

**Congresul Ligei Culturale**, fixat pentru zilele de 16 și 17 Maii a. c. v. (Rusalii) promite să fie foarte interesant de data acosta, prin propunerile și hotărârile însemnate, ce se vor lua într'ensul. Pe lângă delegații din Bucuresci, secțiunile din provincie vor fi reprezentate în mare număr. La congres pot asista toți membrii ligei. Ședințele se vor ține în fie-care zi de la órele 9—12 a. m. și 3—6 p. m. în localul Ligei din Calea Victoriei. În anul acesta se va face alegerea noului comitet central.

„**Budapesti Hirlep**“ și — 10 Maii. Diarul unguresc „*Bp. H.*“ publică o corespondență din Bucuresci, în care descriindu-se serbarea de 10 Maii, între altele se dice:

„Intręga țără sârbescă împreună. Tótă lumea simte importanța dilei. Solemnitatea și pacea acestei dile nu o tulbură nici limbă, nici colorii streine. Stréinul, și mai ales *Maghiarul* simte, că aici se află într'o țără unitară și simte ce putere mare înseamnă acosta. Regele ține reviste asupra trupelor înaintea tribunelor din fața universității. Aici sunt de față membrii guvernului, corpul diplomatic, toți funcționarii și demnitarii statului, membrii camerei și senatului, ofițerii și clerul. După amiazi se dă un prânđ la curte. Tot orașul sârbesc. Sgomot și veselie până nóptea târđiu. În toate orașele țării se țin servicii divine“.

**Măcelul din Aleșd.** Din *Oradea-mare* se anunță diarelor maghiare, că pertractarea finală în procesul feroșului măcel din Aleșd, se va ține în Iulie a. c. Lista acușăților am publicat-o deja. După informațiunile foilor maghiare o parte din acușăți vor fi apărați de d-lr. *Aurel Vlad*. D-sa va cere să fie citat la pertractare și diaristul *I. Scoopul*, ca martor.

**Cununie.** D-l Sever *I. Frățila* își va serba cununia cu d-șóra *Leontina Bran* Marți în 31 Maii n. în biserica gr. cat. din Sâncel.

**O pagină de Carmen Sylva.** „*L'éternel: Te souviens tu?*“, noul volum scos de Contesa Diana, conține ca prefață o pagină scrisă de Carmen Sylva. Eată acea pagină:

„Franța e țera lucrurilor grațioase și amabile. Scim acest lucru așa de bine, încât inima fie-cărei stăpâne de casă tresaltă de bucurie, când un frances seu o francesă aduce viêtă în salonul ei. Ceva mai mult, în Franța nu există femei bêtâne, ci dómne cari de cari mai încântătoare prin bogăția suvenirilor lor și prin indulgența judecării lor. Astfel mi-a apărut contesa Diana, ale cărei cugetări m'au fermecat. Scumpul nostru poet Alexandri își povestea, că aflându-se odată lângă o bêtână dómna într'un salon din Paris, cine-va începă să cânte un vals și tinerii începură să jóce. Conversațiunea veni asupra lucrurilor regretabile din obiceiurile noastre, asupra ușurinței intristătoare a societății noastre. De-odată bêtâna d-nă surrise fin și spuse: „Cine nu a avut un vals în viêtă sa“.

**Necrolog** In Sinaia a răposat la 12 Maiu st. v. *Eusevia Vaida* n. Joanovici, soția d-lui Iosif Vaida, lăsând în urmă cinci copii orfanți de mamă și numeroase rudeni, cari deplâng mărtașii prea timpurie. Inmormântarea a avut loc Vineri la 14 Maiu st. v., cortegiul pornind de la locuința răposatei la cimitirul Setu. — Fie-i țărina ușoară!

**Victima unui accident.** D-na Maria Rudolf Sturdza, din Bacău, victima accidentului nenorocit din Tețcani, despre care am anunțat în numărul de Joi, a încetat din viață în noaptea de 10 Maiu.

**Promoțiune.** D-l I. *Papin* a fost promovat în 16 l. c. n. la gradul de doctor în științele juridice.

**Maial în Bran.** Corpul învățătoresc de la școala capitală română din Bran va ține Maialul a doua zi de Rosalii. Invitări speciale nu se trimit. Publicul va fi delectat de muzica instrumentală din Tohan, compusă din 18 persoane. Ofertele marinimose se vor da publicității. — *Corpul învățătoresc.*

— Corpul didactic de la școlile din Zărnești aranjează în 18 (31) Maiu o petrecere de vară (Maial) cu elevii școlilor. — In Feldiara maialul se va ține a doua zi de Rosalii.

**Un tablou al familiei regale române.** In urma vizitei familiei Regale române la Tulcea, pictorul A. Georgescu-Delahușt, profesor la liceul din Tulcea, a început a lucra un mare tablou, reprezentând viza familiei Regale la monumentul de pe colnicul Hora.

**Esportarea de cai rusești** a fost interzisă în întreg imperiul rusesc de la izbucnirea războiului ruso-japonez încoace. Cu toate acestea guvernul rusesc a dat autorizația, de a esporta 640 cai destinați pentru armata română și cumpărați de ministerul de război român în Rusia.

**O serbare populară,** aranjată de un comitet local, se va da Sâmbătă în 22 Maiu v. (4 Iunie n.) în sălonele otelului „Joita” din Predeal, al cărei venit curat este destinat pentru înființarea unei biblioteci populare și construirea localului necesar. Bogatul program constă din coruri vocale, piese teatrale alese, bătae cu flori, serpentine etc. Bufet ales și cu prețuri moderate. O orchestră în costum național va distra publicul totă noaptea. Inceputul petrecerii la orele 9 seara.

**Sciri mărunt.** Un anunit Krics, funcționar al universității din Budapesta, a defraudat din banii universității suma de 5600 cor. Defraudantul a fost arestat. — Postul deputat în camera ungară Francisc Șima, care mai acum 3 ani a fost nevoit să iee lumea în cap în urma unor malversațiuni financiare, a orbii — precum se anunță în America. — La cursele de cai, cari s'au ținut zilele trecute în Cașovia, locotenentul de husari Folberth a căzut atât de nenorocit, încât după puține minute a murit. Folberth a fost un călăreț brillant și câștigase cu o zi mai înainte premiul ministerului de agricultură. — De Rosaliiile catolice s'au nenorocit mai mulți turiști cari au plecat în excursiuni. Contabilul vienez Walter Kuhn a căzut de pe muntele Rax (Tirol) și a rămas mort pe loc cu craniul despiciat. Din Innsbruck se anunță, că turistul G. Kufel, fiul directorului unei mari berării, s'a prăpădit în munții așa numiți ai „Impăratului” (Kaisergebirge); Turistul I. Puscher a căzut în o prăpăstie în delurile de lângă Brünn, rămânând mort. — Diarele din Moscova spun, că acolo trăiesce un veteran de 122 ani, cu numele Andreas Schmidt, sergent de husari de gardă în pensie, care s'a născut în anul 1782. El își aduce bine aminte de țarina Caterina, și a luptat la 1812 sub comanda lui Suwaroff. Cu ocaziunea recentei călătorii a țarului la Moscova, veteranul, care e sănătos și în totă firea, a fost primit în audiență de țarul Nicolae. Țarul i-a dăruit 500 ruble. — Dumineca trecută a fost deschis la espozițiunea din Saint-Louis congresul pressei. De față au fost 1500 publiciști din toate țările Europei și Americii. — In zilele de 26, 27 și 28 Iunie n. a. c. se va ține în Amsterdam un congres antimilitarist.

**Repausul de Duminecă în farmacia.** Măne, 29 Maiu după amiazi, din farmaciile din cetate va fi deschisă numai cea a d-lui Victor Roth de sub casina română.

**Concert militar** Amatorilor de muzică militară li-se ofere ocaziune mâne, Duminecă, a audi muzica regimentului 50 la restaurantul de la Gewerbeverein. Concertul se va ține cu intrare liberă ori cum va fi timpul. D-l Schmidt, restauratorul, s'a aprovizionat cu păstrăvi proșpeți, că-

priară, carne la gratar și cu beuturi escelente. Prețuri moderate. Inceputul concertului la orele 5 p. m., nu la orele 7 1/2, cum s'a anunțat eri.

**Hotelul Belvedere Viena** (Wien III Landstrassengürtel 27) a fost ridicat la cea mai înaltă treptă prin situațiunea sa escelentă: privirea peste parcul nou Maria Iosefina, lacuri, insule, poduri, grotă, cascada, vedere până la Pojun, muntele Aming, Wienerwald, deore-ce un ast-fel de otel într'o reședință pe un bulevard, lângă gările principale de sosire și plecarea de la Südbahn, Staatsbahn, care legă 3/4 din Europa cu Viena, gara Aspang, stațiunea Arsenal a tramwayului orașenesc, lângă drumul de fier electric, nu se mai găsesce în totă lumea.

Platoul înalt pe care zace, aerul curat aromatic din Wienerwald, vecin cu otelul, cu grădinile Schwarzenberg, Belvedere și grădina botanică, ocaziune de preumblare pe jos și facerea unei cure, calea ferată electrică cu vagoane directe în toate direcțiunile, completează idealul unei locuințe într'un oraș mare.

Odăile sunt cu deosebire ferite de orice șgomot. Sunt aședate la o parte de intrarea principală în coridore anume construite, pentru-ca cine-va să potă locui liniștit — 200 odăi, cu confortul fin burges și plăcut al timpului modern, de la 2 corone în sus (socotindu-se în acest preț și luminatul și serviciul), stau la dispoziție; o menajeră harnică și conștiințioasă îngrijesce cu zel deosebit pentru bucătărie și pivniță, curățenie și comoditate.

### Maghiarisarea numelor.

In fiecare zi se publică câte o listă prin diarele maghiare despre cei ce își maghiarisază numele. Cei mai mulți, aproape toți sunt jidovi. Nici dintr'o listă nu lipsește Kohn. In ultima listă am vădit însă și un nume românesc: *Corpodeanu*, originar din Deșiu, locuitor în Clușiu. minoran. Și-a schimbat numele în *Biro*. Să-i fie de bine.

Țiarul „Alkotmány” publică o listă mai lungă din maghiarisările mai vechi compusă de Olasz Iozsef. Găsesci printre acestea și nume cinstite ca d. e. poetul și traducătorul bibliei *Tárkányi Béla*. Un asasin cu numele *Zsuzak László* și-a schimbat numele în timpul cât a fost în arest preventiv în Hunyadi Lázló. D-l Olasz spune, că de asta s'au scandalizat chiar și Maghiarii.

Pe faimosul Fenyő redactorul de la „E-s”, nu l'a chemat mai înainte Fink cum publicasem și noi, ci — Tannenbaum. — Președintele biroului de maghiarisare *Telkes* Simon purta mai înainte strălucitorul nume de *Rubin*.

D-l *Folonyi Géza*, faimosul deputat, purta mai înainte numele de *Polláček*, pe *Vészi* îl chema *Weiss*, ér pe colegul său în deputație *Visontai* — *Weinberger*.

Dintre bărbații cu reputație în viața publică, d-l Olasz amintesce pe următorii: *Zsedényi Ede* — *Ffannenschmidt*; *Légrády Károly* — *Pollak*; *Lévai Henrik* (baron) — *Lövy*; *Morzányi Károly* — *Brezlicska*; *Mezei Mór* — *Grünfeld*; *Gelléri Mór* — *Goldstein*; *Heltai Ferencz* — *Hoffer*; *Irányi Dániel* marele koștist — a avut mai înainte neesteticele nume de *Halbschum*; *Hüvös Iozsef* (consilier de curte) — *Hirschler*.

*Komlósy Ferencz*, canonic, — *Klein-kind*; *Arányi Miksa* — *Aufrecht*; *Csatár Zsigmond* — *Löffelholer*; *Enyedi Lukács* — *Eisenstädter*; *Endrei Gyula* — *Engel*; *Fenyvesi Ferencz* — *Szmirkovsky*; *Feszty Árpád* (ginerile lui *Jókai*) — *Rehrenbeck*; *Gajari* — *Bettelheim*; *Borszéký Soma* a fost *Pintea*.

*Jarmay Jenő*, consilier ministerial a fost — *Fachman*, ér tizul său, farmacistul, a fost *Ochs*; *Mádai Izidor*, consil. minist. — *Mandl*; *Paizs Andor*, președ. de senat de curie — *Schild*; *Rózsavölgyi Gyula* vice-primar — *Rosenfeld* și cine ar fi crezut, că faimosul obstructionist *Szederkényi Nándor* mai înainte se numea *Schönnagel*?

*Veredy Károly*, insp. școlar, a fost *Sperling*; *Ronai* Jacint, fost episcop — *Leininger*; *Gárdonyi Géza* — *Ziegler*; *Ditrói Mór* — *Himmelstein*; *Alpár Ignác* — *Schökl*; *Fai Serena*, artista — *Jaiteles*; *Helvey Laura* — *Schweitzer*; *Konti József* — *Kohn*; *Koranyi Frigyes*, prof. univ. — *Kornfeld*; *Konyi Manó* — *Kohn*.

*Kétly Károly*, prof. univ. — *Kettl*; *Körösi*, statisticianul — *Hajduska*; *Munkácsy Mihaly* — *Lieb*; *Marcali Henrik*, istoricul — *Morgenstern*; *Nádai Ferencz* — *Navratil*; *Négyesy László*, prof. univ. — *Vierter*; *Parlagi Vilma*, pictorésa cu reclamă — *Brachfeld*.

*Reményi*, violinistul — *Hoffmann*; *Réczei*, prof. univ. — *Kacsenska*; *Somló Sandor*, direct. teatrului național — *Hlavathy*.

*Szana Tamás* — *Silbermann*; *Szinnyei* — *Färber*; *Serli Lajos* — *Singer*; *Tóvölgyi* — *Teichgraben*; *Ujházi Ede* — *Neuhausser*; *Vámbery Armin* — *Weinberger*; *Zala György*, sculptorul, — *Mayer*; *Váradi Antal*, directorul acad. teatrale — *Weber*.

etc. etc. etc.

### Din Oradea-mare.

Comitetul despărțământului orădan al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” invită la festivitățile, cari le va arangia cu concursul tinerimei în Oradea-Mare, la 9 Iunie 1904 șt. n. cu ocaziunea iubileului de 40 ani al revistei „Familia” și al redactorului aceleia, d-l *Iosif Vulcan* membru al Academiei Române.

Pentru comitetul despărțământului: *Nicolau Zigre* director, *Vasile Babi* notar.

Comitetul esecutiv: *Vasile Babi*, Dr. *Cornel Bulcu*, *Iosif Diamandi*, Dr. *Florian Duma*, *Nicolau Firu*, Dr. *Aurel Lazar*, Dr. *Coriolan Pap*, *Petru Popescu*, Dr. *Aurel S. Zigre*.

Comitetul arangiator al tinerimei: Dr. *Aurel S. Zigre* președinte, *Aurel Crișan* v. președinte, *Victor Mercea* v. președinte, *Mihai Popa* secretar, *Nicolau Zigre* jun. maiordom, *Fabiu Bontescu*, notar, *Ioan Moldovan* casar, *Aurel C. Hetcon*, controlor și alți 44 arangiori.

*Serviciul divin* la 9 ore dimineța în cat-drala gr. cat. română.

*Festival* la 10 1/2 ore a. m. în sala cea mare a hotelului „Arborele verde”: 1) Cuvânt de deschidere, roșit prin directorul despărțământului *Nicolau Zigre*. 2) Discurs festiv de Dr. *Cornel Bulcu*. 3) Felicitări. 4) Cuvânt de închiere.

*Banchet* la 1 1/2 ore în sala mare a hotelului „Arborele verde”: Inscrierile pentru participare se fac cu 24 ore mai înainte la d-l *Iosif Diamandi* în Oradea-Mare, o cuvertă 5 corone.

*Concert și reprezentație teatrală* „Ruga de la Chiseteu”, de *Iosif Vulcan*, aranjate de tinerimea română din Oradea Mare cu concursul binevoitor al d-șorelor: *Lucretia Mureșianu*, *Aurora Papp*, *Elena Papp*, *Silvia Papp*, *Lucia Plopu* și *Cornelia Șfurle* seara la 8 1/2 ore precis în sala hotelului „Arborele verde”.

După concert dans. Prețul de intrare: de persoană 3 corone, de familie 7 corone. Venitul curat e destinat pentru Biblioteca populară a despărțământului orădan și augmentarea „Fondului de ajutorare” al tinerimei.

### Bibliografie.

„Fóia școlastică” nr. 10 (Anul VI) cu următorul sumar: 1) Individualitatea în educațiune. 2) Relațiunea între preot și învățător, de I. Goța. 3) Scrisori pedagogice de V. Gr. Borgovan. 4) Cum am puté stîrpi alcoolismul, de G. Tárđiu. 5) Cursurile economice, de Oct. Pop. 6) Arhimandritul Eufrosiu Poteca de Grachus. 7) Grecomanul în societatea aromână din Macedonia, de Grachus. 8) Inelul de aur, de Corneliu. 9) Bibliografie. 10) Diverse. „F. Ș.” apare de 2 ori pe lună la Blășiu. Abonamentul pe an: 6 corone.

— „România musicală”, revistă de artă și literatură. Director Constantin M. Cordoneanu; redactor-șef Iuliu I. Roșca. Apare de două ori pe lună. Redacția și administrația în Bucuresci str. Olteni nr. 46. Nr. 8 de la 15 (28) Aprilie 1904, a apărut cu următorul sumar bogat, instructiv și variat: L'Influence morale de Vincent d'Indy, par Eugène Soleniére. — Concertele Simfonice, de Emp și Aur. — Cronica teatrală: Reprezentație organizată de d-l Spirescu, de Don Remi; Reprezentația operii „Marióra”, de Refa. — Instrucțiuni asupra muzicii sacre, de Papa Piu X. — Corespondențe: Paris, Note fără portativ, de Stango. — Sciri scurte: Din străinătate; Din țără.

### ULTIME SCIRI.

**Viena, 27 Maiu.** Tinerimea română universitară a fost invitată să participe pe ziua de ađi la un meeting de protestare contra măsurii rectorului universității din Budapesta, în care a interđis studentimii române universitare de acolo a participa la serbarea națională de la mormântul

lui Stefan cel Mare. Meetingul se va ține la restaurantul „Zum Magistrat” la orele 7 1/2 seara.

**Londra, 27 Maiu.** După sciri din Tokio, lupta de la *Kintschou* a fost teribilă. Japonezii au asaltat cu mare îndrăsnélă redutele apărute de Ruși cu multă vitejie. Rușii au resistat timp de mai multe ore, la urmă însă văđendu-se inferiori în forțe au părăsit redutele. Victoria acésta i-a costat pe Japonezi pierderi forțe mari. Vr'o 10,000 de Ruși și Japonezi au căđut. Tunurile japoneze au manevrat escelent.

Rușii în retragere au ocupat înălțimile dinspre sud, de unde au continuat cu aceeași vigóre resistentă.

Amiralul Togo a blocat cu totul peninsula Liaotung.

**Londra, 27 Maiu.** Agenția „Reuter” află din Cifu, că Japonezii au ocupat Sanșlipu, a doua stație de la Port-Arthur.

După vești sosite din Tokio detașamentele armatei lui *Kuroki* au avut ciocniri număróse cu Rușii între Föngvanceng și Liaoyang și Rușii ar fi fost scoși din mai multe pozițiuni. Acest succes al Japonezilor se atribue împrejurării, că Rușii în credința, că Japonezii s'au retras cu totul la Föngvanceng, au pėtruns cu 15,000 ómeni spre Haiciong. Ei însă au fost surprinși în ssrimtóra. Tatung de cătră Japonezi și în lupta ce s'a încins, Rușii au fost puși pe fugă.

Sciri positive lipsesc însă.

**Constantinopol, 27 Maiu.** Pórta e hotărítă a recunósce rënd pe rënd, pe măsura constituirii lor, toate comunitățile românești din Macedonia — Comunitatea română din Bitolia a început clădirea a două biserici.

### Voci din public\*)

#### Declarațiune

D. S. D-lui *Nicolae Grozea* în Tohanul vechiú.

In Februarie, anul trecut 1903, a apărut în Brașov o broșură intitulată: „O pagină din viața unui agent” în care d-ta ai fost vătămât și ofensat prin unele cuvinte destul de drastice.

La redactarea aceleia m'a îndemnat tânguirile, protestele și plângerile đilnice auzite, precum și datele comunicate de poporul de aici, cari de la un timp m'au iritat în mod superlativ pentru unele greșeli, pe cari presupun a-le fi comis din nesciință și fără voie în afaceri de manipulație, din cari mulți susțin, că au suferit daune. De aceea drept satisfacție declar solemn cumcă toate cuvintele vătămătoare și ofensătoare cuprinse în broșurica sus amintită prin acésta de bună voie le retrag și cer ertare. Recunosc, că am greșit, ceea-ce regret. De altfel în procesul intentat de d-ta contra mea și consotului ț-am oferit pacea. In fine d-ta fiind deja destul de bătrân, îți recomand a fi nițel mai bun la inimă.

Tohanul vechiú, în 27 Maiu 1904.

George Oprea.

\*) Pentru cuprinsul celor publicate sub rubrica acésta redacțiunea nu ia răspunderea.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil Traian H. Pop.

Stabiliment de hydrotherapie

Wällischhof,

stațiune de tren și postă Brunn-Maria-Enzersdorf, 30 min. departe de Viena.

Arangiamet modern

(pe lângă hydrotherapie completă, băi electrice, de aer, sóre, massage, electrisare, gimnastică suedă etc.)

Prețuri moderate.

Cu prospecte și informațiuni mai detaliate stă la dispoziție direcțiunea și medicul stabilimentului

Dr. Marius Sturza.

Nr. 22—1904.

**Licitație Extraordinară.**

Prețioase obiecte rămase nevândute din licitațiile de mai înainte, precum: Ciasornice de argint și de aur pentru bărbați și dame, Inele: de aur Cercei de aur etc. se vor vinde în 6 lunie 1904 dela 8—12 ore după amăzi în localul oficiul casei de amanete din Brașov, cu licitație, la care se invită toți amatorii.—

**Prețurile reduse la licitație.**

Brassó, 18 Maiu 1904.

Oficiul casei de amanet din Brașov.

**De vëndare**

(din mână l beră)

**un salon de ras și frisat,** foarte frumos aranjat, după sistemul cel mai nou, la poziție bună, între trei hoteluri mari. Abonați anual 60, pe lună 35; afară de acestia mulți vizitatori siguri.

Informații mai de aproape se pot lua dela Administrațiunea „Gazetei.”  
3—8.1359.

**500 fl.** plătesc celui ce va mai căpeta vre-odată durere de dinți, ori îi va mirosi gura, după ce va folosi

**apa de dinți**

a lui Bartilla, o sticlă 70 bani. (Pentru pachetare și expe. franco 96 fl.)

**Eduard Bartilla-Winkler**

VIENA, 19/I., Sommergeasse 1.

Să se cëră pretindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile, unde nu se pöte căpeta, trimt 7 sticle cu 5 cor. 20 fl. franco.

Se capetă în BRAȘOV la farmaciile: V. Roth strada Orfanilor nr. 1, Neustädter piața Franc. Iosif. Jekelius, Stenner Str. Porți 21. Obert Blumena la Victor Klein farm. Coróna.

**La AMERICA**

mare reducere de prețul călătoriei dela VIENA la New-York ROTTERDAM cu întreținere Cor. 155.— Fie-care călător la America este liber în alegerea drumului.

Pentru asigurarea locului să se trimită 20 coróne la

**HOLLAND—America—Linie,**  
Wien, IV, Wiednergürtel Nr. 16.

3—10.1361.

**Novitate.**

**MAGAZIN DE HAINE**

**Novitate.**

pentru bărbați și băeți.

Subscrisul are onóre a aduce la cunoscința Onor. public, că mi-am mărit magazinul meu cu bună reputație, de confecțiuni pentru dame

**GOLDMAN N. P.**

cu un magazin de

**haine bărbătesci, de băeți și copii,**

coréspundător cerințelor moderne, pe care l'am instalat în

**Piața, Șirul inului în palatul lui Czell.**

**Prețurile cele mai ieftine.**

Pui la dispoziția On. public esecutarea cea mai bună și efectuarea cea mai solidă.

Principiul meu este, eu căștig puțin să fac vëndare mare.

Rugându mă de o cercetare numărósă, rămân

Cu totă stima

**GOLDMAN N. P.**

magazin de haine bărbătesci, de băeți și copii (palatul Czell).

**De vëndare**

**Un cal de călărit**

al unui ofițer, roib deschis, 173 cm. înălțime, de 9 ani. Cal foarte tare, paș mare la umblet, în teren foarte sigur.

Informațiuni se pot lua dela D-1 Căpitan de artilerie **Popa.**

**Brașov, Strada lungă nr. 31,**

2-2.1370.

(Brașovul-vechiu).

**AVIS!**

Subscrisa are onóre a recomanda Dómnelor din loc și jur

**Salonul de Confecțiune**

pentru confecționarea rochiilor de Dame și fetițe, croială după moda cea mai nouă din jurnale din Paris și Viena, lucrate fin, prompt și cu prețuri moderate.

Cu totă stima

**Marie Knaller,**  
Strada Spitalului nr. 15.

3—6

Brașov

**STABILIMENT de CURĂTIRE din VIENA**

WIEN, II/6 Kaisermühlendamm 89/91.

Telephon nr. 19294.

**Despărțământul I.**

Aranjament pentru curățirea Garderobei de bărbați, dame și copii.

**Despărțământ II.**

Văpsitorie pentru Garderobe (desfăcute séu nedesfăcute).

**Despărț. III.**

Aranjament a curățirii de covóre.

**Despărț. IV.**

Spălătorie cu abur.

**Despărț. V.**

Curățire fină.

**Despărț. VI.**

Spălătorie de gardine, dantele și Văpsitorie.

**Despărț. VII.**

Aranjament de apretură și decatir.

**Despărț. VIII.**

Curățire și văpsire de piele, pentru mănuși, pantofi de bal, obiecte fine de piele etc.

**Despărț. IX.**

Curățire și văpsire de pene, de împodbit de tot felul.

**Despărț. X.**

Aranjament de impregnant de tot felul de stoffe contra apei și foc.

REPARATURI mici se fac gratis, mai mari cu prețuri foarte ieftine.

Cel mai apropiat loc de primire la Domniit:

**Wolfgang, Schütz și Fii,**  
Brașov.

**Băile de iod din Basna.**

(Felső-Bajom Bázna).

**Lac sărat cu jod și brom.** (In comt. Târnavei micí Ardeal).

Se află la o înălțime de 291 metri asupra mării. Isvórele sărate, care conțin iod și brom au putere vindecătoare la următoarele bóle: srofulose în deosebite forme, reumatism și șoldina, aprinderi de i cheetu i de diferite caractere, rachitis, siphilis, la invinări cronice cu argint viu, ischias, neuralgie, precum și la bóle de piele cronice (Ekrema, Psoriasis, Lupus) mai de parte bólele femeexci de organe sexuale.

Estras din expertisa Profesorului **Dr. Wilhelm Hanko** despre analiza ce a făcut din nou la anul 1901 cu apa din isvórele din Basna, Ehrlich și Karlsquelle și baia de mlaștină (Bademool).

Isvórele din Basna Ehrlich și Karlsquelle aparțin celor mai eminente ape saline, cu conținut de iod și brom. Conținutul lor de iod, brom și sare între ce isvórele renumite pe continent din Halle, Ivoniez și Kreuznach.

În patria noastră nu există o baie de mlaștină, care se fie așa bogată în iod, săruri disolubile și fer.

Factori de vindecare: Băi calde de vană, bae întrégă (Bassin) băi nomolose, cură de bent, massage, electrisare (Galvanisație și faradisație. —

Stabilimentul băilor e situat 3/4 de óra de Mediaș, stația căii ferate reg. ung., impresurată de păduri și vii într'o vale apărată de vânturi.

Circulație postală în fie care di, telefon. Odăi aranjate cu confort. **Bucătărie excelentă.**

==== Băi de vană din nou aranjate cu tot confortul. ====

La cerere se trimt prospecte gratis.

Deschiderea la 1 Iunie.

Medicul stabil al băilor **Dr. Albert Laám.**

**DIRECȚIUNEA BĂILOR.**

3—8.1357

**Cea mai bogată baie feruginósă**

în acid carbonic și baie de nămol,

**Idroterapie rațională, CURĂ de zër și lapte.**

**„DORNA“**

în Carpații Bucovinei,

**Stație a Căilor ferate,** situată la confluența Dornei și Bistriței aurie.

Palate monumentale de cură, apaducte din isvóre alpine, canalisație, lumină electrică, cale pentru biciclete, concerte, excursiuni: în România, Transilvania și Ungaria apropiată, cu trăsură, cu cai și plute.

**Succese splendide:** la bóle de nervi femeesci și cele de inimă, la anemie, arteriosclerosă și exodate.

==== Prospecte gratis. ====

La consultațiuni medicale respunde medicul stabilimentului de băi cons. imp. **Dr. Artur Loebel.**

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori și când pe timp ma îndelungat séu lunare.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fl. se vinde la zaraful Dumitru Pop și la remias Nepoții.

*J. H. Pop*

## Industria casnică română și principesa de Hohentlohe.

Din capitala Bucovinei ne sosese scirea despre interesul deosebit al princesei de Hohentlohe, soția președintelui Bucovinei, pentru industria casnică românească.

Scim cu toții ce odore produce această industrie, și totuși până acuma nu i-s'a dat posibilitatea de a se desvolta în stil mai mare, nu i-s'a lărgit terenul, căci afară de cadrul strîmt al patriei proprii, ea, se pôte dice, nu este cunoscută și nici apreciată după merit.

Cu ochi de cunoscătoare a examinat princesea broderiile și țesăturile efectuate cu gustul bun înăscut femeilor noastre de la țără și multe comande făcute de princesă la țerance din Mahala, Horecea, Ostrița, Bobesci etc. fac onore industriei noastre casnice naționale, și harnicelor gospodine.

Dacă gustul distins al princesei a aflat atăta plăcere în țesăturile și broderiile țerancelor noastre, încât pinza țesută de ele și brodată de mâinile lor cu isvode curat naționale, va fi prefăcută în haine întregi, în bluze etc. și aceste vor fi purtate de princesă însăși, atunci acest fapt vorbesce destul de elocuent pentru frumusețea și finețea acestora.

Rude de ale princesei, dame de ale aristocrației înalte din Viena vădînd acest lucru, au făcut asemenea comande, și astfel țesături de ale țerancelor bucovinene și broderii, de cari ele pörtă pe cămăși și năfrâmi, vor fi purtate și admirate și în salónele distinselor din Viena.

Cu comandele acestea princesă urmăresce un scop nobil și de mare importanță. Tóte aceste lucruri vor fi prefăcute în haine, în unul din salónele de primul rang din Viena, și decă planul princesei va reuși pe deplin, după-cum ilustra dómnia și-l'a schițat, decă obiectele vor fi vădute și vor plăcea, atunci și salónele de modă din capitala monarhiei noastre vor face comande la țerancele din Bucovina, și dorința Princesei de a îndrepta în cât-va starea materială a poporului bucovinean de la țără, va fi realizată în curînd.

## Șolcan Țiganul.

În oóstele tîrgului Sucéva era pe vremea lui Ștefan cel Mare o lae de țigan fierar, cari erau robii Domnului și potcoveau caii domnesci, tocmai radvanale și carele din curtea domnescă. Mai mare peste densul era bulibașa și stăpânul lor și mai mare era un boier: „Părcălabu“.

În țigănimia aceea era un băețanaș, care-l chema: „Șolcan“. voinic de felul lui frumos și isteț, și Vodă a pus ochii pe densul și l'a luat să fie ficior în casă, adecă să grijescă de ciubote și de strae. — Șolcan se purta bine, așa că-i era drag lui Vodă și făcea mare haz de el și de incurile lui, mai ales când era Vodă cam supărat.

Intr'o séră, când nu era stăpănu-séu acasă, Șolcan s'a îmbrăcoat frumos și s'a dus, să se fudulească la némur.

Când l'au vădut țiganii și țigancele în port fain și țanșos la statură, toți s'au strîns buluc împrejurul lui.

— Aoleu, ce mai faci Șolcane, maică? El le răspundea chefos:

— Sunt sănătos și voinic, să trăiesc Măria Sa Vodă. Da dumnevóstră cum mai trăiți?

Tótă laia i-a răspuns într'un glas: — Cu bulibașa o ducem cum o ducem, da cu jupân Părcălabu nu ne împăcăm.

— Decă-i așa, faceți jalbă, și-o dați la mine, ca s'o dau Măriei Sale, să vă facă dreptate.

Țiganii fac îndată jalbă și o dau lui Șolcan.

Când se întorce Vodă acasă, Șolcan îi iese înainte și prinse a plînge cu suspine. Vodă cum l'a vădut plîngînd, îl și întrebă:

— Ce plîngi, măi Șolcane?  
— Plîng, că m'a bătut taica popa la biserică.

— De ce te-a bătut, mă?  
— M'a bătut, că n'am scoiut să dîc „Tatăl nostru“.

Vodă, care era din firea lui tare de credință, s'a sborsit când a audit, că sluga lui din casă nu scie nici „Tatăl nostru“.

— Cum, mă țigane, nu scii „Tatăl nostru“? Să pôte slugă domnescă să nu scii măcar atăta?

— Ba l' sciu Măria Ta, da popa m'a bătut degéba.

— Ia ți-l, mă, să-l aud cum îl spui. Șolcan scilfosînd de plîns, spune:

— Tatăl nostru, care ești în ceri, fie în voia lui.

— Mă, nu în voia lui, ci ți: fie în voia ta.

— Fie în voia mea.

— Nu așa țigane! Nu în voia lui, nici în voia mea, ci în voia ta.

Șolcan se măgăresce:

— Nici în voia lui, nici în voia ta, ci fie în voia mea.

— Mă, te căpesc, ce nu dîci cum îți spun eu? Ți după mine: Tatăl nostru carele ești în ceriuri, vie împărăția ta, fie în voia ta...

Șolcan dice după Vodă:

Tatăl nostru carele ești în ceriuri, vie împărăția mea, fie în voia mea...

— Mă țigane, căți bătaie, amuș te trezesc eu, ce nu dîci ca mine: fie în voia ta?

Șolcan repede întinde o hârtie lui Vodă și-l rógă să scrie ceea ce se făcea, că nu-i întră lui în cap.

Vodă scrie:

„Fie în voia ta“.

Șolcan ia hârtia și iase afară, ca să învețe rugăciunea. Da cum a inserat se ia frumuseț, pe furis, și se duce la țigan; strînge tótă țigănimia, prinde pe jupân Părcălabu și-l bate înaintea țiganilor de l' lasă lat pe pămînt, arătându-i boierului porunca lui Vodă: „Fie în voia ta“.

A doua Ți dimineața, pe vremea rugăciunii, Vodă îl pune pe Șolcan să spue „Tatăl nostru“, ca să vadă l'a învățat. Și Țiganul de frică a dîs bine rugăciunea.

După ce a trecut o bucată de vreme, numa ce chemă Vodă pe boierul Părcălab la curte și-l întrebă de rëndul cailor.

Părcălabu vine umilit și scârbit în sinea lui de cele ce pășise. Vodă cum l'a vădut așa, l'a și întreat de pricina scârbit. Boierul de-odată se miră de întrebare, gîndea că Vodă se preface numai, da decă a vădut de-abinele că Vodă nu scie nici cu spatele de fapta lui Șolcan, i-a spus tot de-adreptul.

— Și Ți, țiganul meu Ța arătat hârtia cu „fie în voia ta“ și ai mâncat chel-fănăla. Amu a înțeles Vodă că Șolcan a umblat cu șiriclic și îndată l'a chemat la densul.

Șolcan s'a apărat cu jalba, care i-o dăduse țiganii, da Vodă n'a vrut să scie de nimic, ci a dat poruncă să-l spîndure.

— Cu Părcălabu a fost în voia ta, amu las să fie în voia mea.

Mai pe urmă și-a tras Vodă de sémă, și l'a iertat de copilăria care-o făcuse, după cum l'a iertat și pe boier de alte greșeli, cari le făcuse mai înainte

(Din cartea „Ștefan Vodă cel mare și sfînt“ de S. Teodorescu-Kiriileanu.)

## Diverse.

**Pleca-va Țarul în Extremul-Orient?** Acésta este întrebarea — scrie Țarul „Gaulois“ — care agită opiniunea publică rusă. Din incidentul acesta se sulevéză mult în Rusia profeția unui călugăr rus cu numele pater Seraphin din pustietatea Sarow, a cărui cenușe a fost depusă în anul trecut cu mare pompă în o biserică zidită anume spre acest scop.

Profetul acesta — așa spune tradiția — se fi dîs: În anul aședării cenușei mele în o biserică, va avé Rusia să pörte un crâncen rășboiu, urmat de mari nenorociri. Țarul însuși va pleca în rășboiu,

eu voi fi cu densul și împreună vom rupe „tabla de șach a Angliei“.

Tabla acésta ar fi — după cum se comentéză — Japonia, care ar servi planurilor secrete ale Angliei. În ori-ce cas partea primă a profeției — decă acésta de fapt s'a și făcut — s'a realizat.

**Un misogam radical.** În Viena a murit mai anii trecuți un burlac, care în viața sa s'a ferit de femei ca de foc. De obicei mîncă acasă, ér când mergea la birt căuta o masă, unde să nu fie nici o femeie în apropiere. Când mergea la teatru lua câte 3 bilete. El se aședă pe scaunul din mijloc, ér în dreapta și stînga scaunele erau góle. În tramvaiu séu omnibus fuma din pipă ca un Turc, prin ceea-ce își alunga ori ce vecinătate femeiescă.

După mörte au găsit în biuroul séu un pachet de scrisori purtând inscripția: „Incerări de ale rudelor spre a mă băga în jugul căsătoriei“. Pachetulu conținea 62 scrisori (1845—1893) numerotate, înregistrate de burlac și puse la dosar. Un alt pachet de scrisori purta inscripția: „62 scrisori cu tot atâtea oferte de căsătorie făcute de diferite fete și véduve, cari au oferit la olaltă suma de 1,760.000 fiorini spre a mă prinde în undiță“.

În testament a lăsat cu limbă de mörte, ca rudele să-i cumpere în cimiteriu loc pentru trei morminte, pe el să-l pună în mijloc, ér mormintele la stînga și la dreapta să rămăna góle, ca nu cumva să fie în apropierea lui mormentu unei femei.

**Cea mai scumpă haină din lume.** La exosiția din St.-Louis este espusă cea mai elegantă și scumpă haină din lume, care escită în deosebi admirațiunea damelor. Toaleta costă nu mai puțin decăt 120,000 mărci germane și a eșit din primul atelier de croitorie a Parisului. Haina cântăresce 75 funți și are un șlep de o lungime de 15 urme. Catifeaua, întrebuintată la confecționarea acestei toaleta, e cel mai scump și fin fabricat, ér hermelinul represintă singur o avere frumoșică. Rochia, corsagiul și șlepu sunt presărate cu albine, cusute cu mîna în fire de aur. Giuvaericale scumpe împodobesc cu mult gust întréga toaletă.

**Ceva despre politeță.** Salutul cel mai amical și mai familiar este strîngerea de mână. Când dăm mîna cuiva, nu trebuie a o lăsa cu totul móle și numai a o atinge de mîna celuilalt. Acésta pare un semn de dispreț. De asemeni nu vom face o mișcare prea încétă în întinderea mînei, căci acésta éráși pare un dispreț.

Dér e tot așa de nedelicat a strînge tare mîna celuilalt. Sunt unii, cari te strîng de mână, până ce te dóre. Nu mai e nevoie să spunem, că acésta e o totală lipsă de politeță, precum de asemeni nu e delicat a prelungi strîngerea de mână. Afară de acésta nu se dá mîna la începutul visitei.

În general, femeia trebuie să întindă mîna unui bărbat; decî acesta se va abține de a întinde el mîna, ori cât de bine, voitóre și afabilă va fi femeia. De asemenea fetele, ca și femeile tinere, nu vor întinde ele întâiu mîna damelor mai în vîretă. Când însé un tîner nu tocmai în curent cu regulile politeței, va întinde el mîna unei tinere fete, ar fi și mai nepoliticos din parte-i, decă nu i-ar întinde mîna. Față de un om ce nu scie politeță, politeță însași cere a fi îngăduitor.

**Mörtea unui poet japones.** Nu de mult literatura japonesă a suferit o pierdere însemnată prin mörtea poetului Ozaki Tokutaro, care scria sub pseudonimul literar de Kayo-Saniin. Ozaki a murit anul acesta în Martie și avea numai 37 ani. Din incidentul mörtei sale Țarul frances „D'Extreme Orient“ apreciîndu-i activitatea sa literară dice, că după întemeietorul literaturii japoneze Tsubuchi Iuro, el a fost cel mai talentat scriitor și literat. Precum măestrul séu, așa și Ozaki se însuflețea de literatura europénă modernă, încercînd a schița viața reală în loc de a povesti faptele legendare ale vr'unui erou mitic.

Tóte romanele lui Kayo înainte de a fi apărut în format, au fost publicate de Țiarele japoneze. În timpul bólei sale îndelungate, căți-va imitatori ai séi i-au oferit un volum de schițe scrise întru lauda lui.

Ozaki Tokutaro a fost tot odată cel mai abil scriitor de hai kai (un fel de sonet japones). Pe patul séu de suferințe a scris după datina scriitorilor japonesi și cîntecul séu de lebădă, adică ultimul vers.

## „Romana“

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Muresianu, cu descrierea și esplicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colónă în 5 figuri. *Descrișă și esplicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o întroducere („în loc de prefață“) de *Tunaru din Dumbrău, Popa.* — Tipografia Aurel Muresianu, Brașov 1903.

A trecut deja o jumătate de secol, de când, în epoca redeșteptării noastre naționale, s'a compus și înființat în Brașov „Romana“, unicul dans de colónă român. În ierna anului 1901, cu ocaziunea jubileului de 50 de ani de la fondarea Reuniunii femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Brașov cu ocaziunea acésta și jubileul de 50 de ani al „Romanei“. La acest jubileu vre-o 20 de părechî, damele purtînd costum național, au jucat „Romana“ jubilară, adecă au eșecutat acest dans în tocmăi după regulile și prescrierile originale, cum s'a eșecutat înainte cu 50 de ani la primul bal al „Reuniunii“.

Autorul broșurei esplică „Romana“ în strînsă legătură cu musica ei după aceste reguli și prescrieri originale, fără abaterile și erorile, ce cu timpul s'au furîșat în acest dans. (Esplicarea figurilor o face alături și în limba germană.)

Meritul autorului broșurei mai sus anunțate este, că a fixat regulile originale ale „Romanei“, ca ori și unde în Ținuturile și Țerile locuite de Români acest dans de colónă român să pótă fi studiat și jucat cum se cade și uniform. De aceea a adaus la finea broșurei și textul frumoșei și atrăgătoare muzice a „Romanei“, esplicînd printre note tóte mișcările dansului după tactele muzice. Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana“ pretutindenî între noi, a fost tot-déuna o dorință viuă a publicului nostru de a o vedé jucându-se bine, exact și uniform. Credem, că broșura de față, care face istoricul și descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire și acurateță, va satisface pe deplin dorinței generale.

Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adausul unei côle de note (musica „Romanei“ cu esplicări) și costa numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se pôte procura de la tipografia A. Muresianu, Brașov.

## Cursul pieței Brașov.

Din 18 Maiu n. 1904

Banenote rom.	Cump.	18.94	Vënd.	18.94
Argint român.	„	18.82	„	18.80
Napoleon d'or.	„	19.04	„	19.10
Galben	„	11.20	„	11.30
Roble Rusesct	„	2.53	„	2.54
Lire turcesct	„	21.50	„	21.60
Mărci germane	„	117.05	„	117.25
Scris. fonc. Albina 5 <sup>o</sup> / <sub>9</sub>	101.—	„	102.—	

## Tîrgul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 24 Maiu n. de 32.725 capete, la 25 Maiu au intrat 1009 capete și au eșit 774 capete rămănuînd la 26 Maiu n. un număr de 32,960 capete.

Se notéză marfa unгурescă: veche grea dela 119 — 121 fil. tîneră grea dela 120—121 fil., de mijloc dela 120—121 fil. — Sêrbescă: grea 118—119 fil., de mijloc 117—118 fil., ușoră 116—117 fil. kilogramul

## ANUNCIURI

sunt a se adresa subscrișei administratiuni. În cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădémént, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Admi. istr. „Gazetei Trans.“

# PAGLIANO-SIRUP

cel mai bun mijloc de curățirea sângelui, inventat de  
**PROF. GIROLAMO PAGLIANO**  
 FLORENZ - Via Pandolfini (ITALIA).

**Continutul următorilor articoli igienici** sunt întrebunțați de cei mai renumiți profesori și medici, și sunt declarați de **forțe bune**.

**Senegin** contra tusei, regușelii, durerii de piept, ofitei, tusei măgărești, catarului, astmei, greutății de respirat, lungorei și tusei sece. Vindecă sigur și repede. — Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

**Capsic unsore** contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, recelilor, durerilor de cap, de dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbătrânite bôle le vindecă. — Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

**Centarin** contra morburilor de stomach, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomach, grătă și vomare, sgârciurile cele mai grele, Leac sigur. Folosește și la curățirea sângelui. — Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

**Kaliodsarsaparil** mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tinerețelor. — Prețul 1 sticlă 2 cor.

**Laxbonbons** închiderea scaunului e cauza diferitelor morburii, precum palpitatea de inimă, amețeli, durerii de cap și altele. Decă cine suferă de încheierea scaunului, numai decă se comandeză Laxbonbons, zaharele purgative, plăcute și dulci la gustat. — Prețul 1 coronă.

Faceți încercare despre ori-ce articol și Vă veți convinge.

**Cornel Demeter,**  
 apotecar în Budapestbékásmeqyer nr. casei 39.

**FABRICAT DIN PATRIE!**

— **Novitate!** —  
**KLEINOSCHEG SEC**



**PRODUKT**  
 DE  
**PRIMA CLASĂ**

Pivnița de Șampanie  
 Frații **KLEINOSCHEG**  
 Liferanții curții ces. reg.  
**BUDAPEST.**

**A se feri de imitații.**  
 Fie-care sticlă este provădută cu marca fabricii albastru-deschis, cu subscrierea Profesorului **GIROLAMO PAGLIANO**.  
 Se capetă în toate farmaciile mai mari.  
**DEPOSITUL pentru Austro-Ung.:**  
**Socrate Bracchetti -A I a(Süd-Tirol).**

**Se cantă o cassă Wertheimiană**  
 folosită — de mărime mijlocie.  
 Cei ce doresc a vinde o astfel de cassă, binevoescă a se adresa la parochul Josif Micu în Feldiőră, comit. Brașov. 1—5

**Bani mulți**, până la 400 cor. lunar pot câștiga persoane de ori și ce stare, fără risico, ca venit lateral. Informații trimite sub **AB 54, Anoncen Bureau des MERCUR STUTTART,** Schwabstr. 5—25.1356.

**LOTERIA** de stat reg. ung. a **XXIV-a** pentru scopuri de binefacere și de folos public.

Acastă loterie conține 7691 câștiguri în suma totală de 365,000 cor., care se plătesc în bani gata.

**Câștigul principal 150,000 cor.**

Mai departe:

1 câștig mare cu cor. 50,000	20 câștiguri. . . à cor. 500
1 " " " " 20,000	50 " " " " 100
1 " mic " " 10,000	100 " " " " 50
2 câștiguri à " 5,000	1000 " " " " 20
5 " " " 2,000	6500 " " " " 10
10 " " " 1,000	

**Tragerea irevocabilă la 30 Iunie 1904.**  
 Un los costă 4 coróne.  
 Losuri se capetă: la direcția loteriei reg. ung. în Budapesta (Vama principală), la toate oficiile: de poste, dare, vămii și sare, la toate stațiile căilor ferate și la cele mai multe trafic și zarafii.  
 5—6,1350. **DIRECȚIA LOTERIEI DE STAT REG. UNG.**

— **ANUNȚ.** —

Comuna Sângeorgiul român (Oláh-Szentgyörgy) comitatul Bistrița-Năsăud, ca proprietară a apei minerale

— **„HEBE“** —

anunță deschiderea sezonului

## Băilor bicarbonate

și cloruri de sodă și potașe,

din 1 Iunie până în 30 Septemvrie a. c.

Cură de beut, Băi reci și calde, aer de brad, loc scutit de vânt și pulbere. Musică. Poștă și stațiune telegrafică aproape de băi.

Este îngrijit de **cohnă bună**, precum și de locuințe aranjate din nou, cu tot confortul, cu prețurile moderate, în localitățile băilor și jur.

Călătoria până la Bistrița pe Calea ferată, dela Bistrița cu trăsura, cam 3 ore (pentru 8—12 coróne).

Informațiuni mai de aproape dela **Administrațiunea băilor**, din Sângeorgiul-român.

Sângeorgiul român, 1 Iunie 1904.

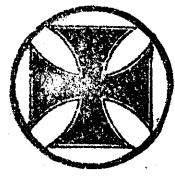
4—3.1363.

**Administrațiunea.**

## Cruce séu stea duplă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.  
 Vindecă și inviorază



Nu e mijloc secret.  
 pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă boa-

se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunei sângelui, anemie, amețeli, țuituri de ureche, bătăie de inimă, sgârciuri de inimă, asmă, auđul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poștei de mâncare, reaceală la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, uđul in pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — *In cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pôte examina aceste atestate* Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că **aparatul meu nu e permis s'ose co fu de cu aparatul „Volta“, de ore-ce „Ciasul-Volta“** atât în Germania cât și în Austro-Ungaris a fost oficios oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cerocetat. Deja iestinatatea crucei male electro-magnetice o recomandă indeosebi.

**Prețul aparatului mare e 6 cor.** Pretul aparatului mic e 4 cor.  
 posibil la morbari, cari nu sunt mai vechi de 15 ani.  
 posibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și local de vëndare pentru țeră și streinătate etc.

**MÜLLER ALBERT, Budapesta,** V, Strada VADÁSZ 42 A./E. colțul strada Kálmán.

**P. T.**

Avem onóre a Vă atrage atențiunea, că de acuma începând depositul principal pentru Transilvania al **Magazinului de cafea Julius Meinl** din Viena cu prăjitorie proprie, după cel mai nou sistem se află sub firma:

**JULIUS MEINL**  
 în Brașov,  
 Tîrgul Inului nr. 31—33.

Vă rugăm, să binevoiți a ne onora cu comandezele D-vóstre.

Cereti catalogul de preturi!

Mareș de apărare